

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3939/2022
21.02.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милан Ђукић, адвокат из ..., против туженог Високе пословне школе струковних студија из Новог Сада, чији је пуномоћник Бошко Ковачевић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1847/22 од 07.06.2022. године, у седници већа одржаној 21.02.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против става првог пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1847/22 од 07.06.2022. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужене и тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 1021/19 од 17.12.2021. године, делимично је усвојен тужбени захтев и поништено је као незаконито решење о отказу уговора о раду бр. .. од 30.05.2019. године. Одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужена да му на име накнаде штете уместо враћања на рад исплати износ од 2.250.082,08 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 150.750,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате, а одбијен је захтев за камату на трошкове поступка од пресуђења до извршности.

Допунским решењем Основног суда у Новом Саду П1 1021/19 од 28.02.2022. године, одбијен је предлог тужиоца за доношење допунског решења о трошковима поступка, којим је предложио да суд обавезе тужену да тужиоцу накнади трошкове судских такси.

Апелациони суд у Новом Саду, одлучујући о жалбама тужиоца и тужене, донео је пресуду Гж1 1847/22 од 07.06.2022. године којом је, првим ставом изреке, преиначио првостепену пресуду у делу одлуке о тужбеном захтеву за накнаду штете уместо враћања на рад, тако што је обавезао тужену да тужиоцу на име накнаде штете уместо

враћања на рад исплати износ од 827.345,10 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, ставом другим изреке укинуо првостепену пресуду у делу о трошковима поступка и решење од 28.02.2022. године, и у том делу предмет вратио првостепеном суду на поновни поступак, трећим ставом изреке потврдио првостепену пресуду у преосталом одбијајућем делу одлуке о тужбеном захтеву за накнаду штете уместо враћања на рад.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију, побијајући је, како произлази из навода ревизије, у делу правноснажно усвојеног захтева за накнаду штете (став први изреке другостепене пресуде), због погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...10/23), Врховни суд је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код тужене, као професор струковних студија, у периоду од 10.02.2011. године до 03.06.2019. године. Тужена је, решењем од 30.05.2019. године, тужиоцу отказала уговор о раду, позивајући се на одредбе члана 179. став 5. тачка 1. и члана 192. став 1. тачка 1. Закона о раду, зато што је услед економских и организационих промена и смањења обима посла и неиспуњености фонда сати престала потреба за обављањем послова запосленог. Остварена нето зарада тужиоца код тужене за месец април 2019. године, као месец који претходни месецу престанка радног односа, износила је 82.734,51 динара. После престанка радног односа код тужене, тужилац је, почев од 14.09.2020. године, засновао радни однос на ... факултету Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици (где је запослен и на дан првостепеног пресуђења), и у периоду од септембра 2020. године до јануара 2021. године остваривао је зараду у износу од 120.000,00 динара, а почев од јануара 2021. године зараду у износу од 140.000,00 динара. Тужилац има 58 година, издржава троје малолетне деце, у време отказа уговора о раду имао је 56 година, 32 године укупног радног стажа, од тога 8 година радног стажа код тужене.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је, с обзиром да је тужилац у време доношења решења о отказу уговора о раду остварио укупно 32 године стажа осигурања, те да је 1999. године био учесник оружаних акција у трајању од 4 месеца, поништио као незаконито решење тужене од 10.05.2019. године којим је тужиоцу отказан уговор о раду, имајући у виду заштитне одредбе члана 112. тачке 5. и 7. Правилника о раду тужене од 29.01.2015. године којима је предвиђено да радни однос запосленог за чијим радом је престала потреба не може престати запосленом мушкарцу који има најмање 30 година стажа осигурања (тачка 5), односно учесницима рата, ратним инвалидима и инвалидима рада (тачка 7).

Одлучујући о захтеву за накнаду штете уместо враћања на рад, као последице незаконитог отказа, првостепени суд је сагласно одредби члана 191. став 5. Закона о раду, закључио да тужиоцу припада накнаде штете уместо враћања на рад у висини од 10 зарада, односно износ укупан износ од 827.345,10 динара. Међутим, првостепени суд је одбио захтев тужиоца за накнаду штете уместо враћања на рад, уз образложење да је износ прихода које је тужилац остварио након престанка радног односа код тужене већи од износа који би тужиоцу припао на име накнаде штете уместо враћања на рад, позивајући се на одредбу члана 191. став 9. Закона о раду којом је прописано да се накнада умањује за износ прихода које је запослени остварио по основу рада, по престанку радног односа.

Према становишту другостепеног суда, чињеница да се 14.09.2020. године, након више од годину дана од дана поношења тужбе, тужилац запослио и у даљем остваривао зараду, не може га лишити права да уместо враћања на рад оствари паушалну накнаду по члану 191. став 5. Закона о раду. То, ни у ситуацији када је у току вођења судског поступка остварио већу зараду од висине супституционе накнаде уместо враћања на рад, која му припада, а одмерава се применом законом прописаних критеријума. С обзиром да тужилац има 58 година живота, да је остварио 8 година у радном односу код тужене, и да има троје издржаване малолетне деце, пресудом другостепеног суда тужиоцу је досуђена накнада у висини од 10 зарада коју је остварио у месецу који претходи месецу у коме му је незаконито престао радни однос код тужене, односно износ од 827.345,10 динара (10 x 82.734,51 динара).

Изложено правно становиште другостепеног суда и разлоге на којима је оно засновано прихвата и Врховни суд, због чега наводе ревизије тужене оценио неоснованим.

Одредбом члана 191. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 75/14, 13/2017 (Одлука Уставног суда), 113/2017, 95/2018 (Аутентично тумачење) –ЗОР, прописано је да ако суд у току поступка утврди да је запосленом престао радни однос без правног основа, на захтев запосленог, одлучиће да се запослени врати на рад, да му се исплати накнада штете и уплате доприноси за обавезно социјално осигурање за период у коме запослени није радио (став 1), да уколико суд у току поступка утврди да је запосленом престао радни однос без правног основа, а запослени не захтева да се врати на рад, суд ће, на захтев запосленог обавезати послодавца да запосленом исплати накнаду штете у износу од највише 18 зарада запосленог у зависности од временаведеног у радном односу код послодавца, година живота запосленог и броја издржаваних чланова породице (став 5) и да се накнада из ставова 1.,5.,6., и 7. овог члана умањује за износ прихода које је запослени остварио по основу рада, по престанку радног односа (став 9.).

У смислу наведене законске норме, уколико запослени не жели да се реинтегрише у радни однос, он по самом закону има право да уместо враћања на рад захтева накнаду штете (тзв. супституција реинтеграције), а послодавац је у обавези да му ту штету накнади и то у висини коју одмери суд применом одредби члана 191. став 5. ЗОР. Накнада штете предвиђена наведеном законском одредбом има супституциони карактер и досуђује се уместо враћања на рад, тако да основаност захтева за накнаду штете зависи од основаности захтева за враћање на рад, да је исти постављен у

поступку. Накнада штете уместо враћања на рад има паушални карактер и ради тога је износ ове накнаде лимитиран до одређене вредности (највише 18 зарада запосленог), а припадајући износ се одмерава применом мерила прописаних наведеном законском одредбом (време проведено у радном односу код послодавца, године живота запосленог и број издржаваних чланова породице).

С полазиштем на томе да је решења тужене од 30.05.2019. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду, поништено као незаконито и да тужилац не захтева враћање на рад, правилно је другостепени суд закључио да у овом случају постоји основ за накнаду штете уместо враћања на рад. На основу утврђених чињеница да је тужилац у радном односу код туженог провео 8 година, да је у моменту престанка радног односа имао 56 година живота и да издржава троје малолетне деце, другостепени суд је у складу са критеријумима меродавним за одређивање висине ове накнаде, одлучио о висини тужиоцу припадајуће накнаде у потпуности правилном применом материјалног права и о томе дао потпуне и правилне разлоге, које ревизијски суд подржава.

Из изнетих разлога, нису основани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права од стране другостепеног суда.

Применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Врховни суд је, применом члана 165. става 1. у вези чланова 153. и 154. ЗПП, одбио захтеве туженог и тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка јер тужени није постигао успех у овом поступку, а трошак за састав одговора на ревизију није био потребан за доношење одлуке ревизијског суда.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић